

majd kitéve a pultomra szigorú vonások közé rejtett Bohus-os mosollyal az arcán népes társaságával együtt továtúnik.

Az időtlen időhöz illően mindezen történésektől meg sem lepődve reggeli frissességgel ülök a pult elé. Felsőbb parancsot teljesítek, jókedvvel – Játszom az odakészített kottát. Az eredmény több mint biztató. A darab feltámadt. Eszembe jut, hogy az első, önfeledt átjátszás is délelőtt volt. – Kombinálok.

Úgy látszik, ez egy délelőtti darab, „kis délelőtti zene”. Játshatósága napszakhoz kötődik. Legfeljebb majd matinékon fogom játszani... – Hülyeség –, a „Kis éji zene” délután is szép, nem beszélve a „Négy Évszak”-ról, melynél Vivaldi részéről nem volt kikötés, hogy *előadás kezdete március 21-e, az utolsó tétel hóesésben játszandó...*

És különben is. Ha most innen a szobámból – miért ne? – egyenes adásban közvetítenék ezt a zenét – mondjuk San Franciscóban – az ott hallgatónak éjjel lévén eszükbe sem jutna, hogy ez egy „kis délelőtti” zene. De attól, mert ők éjjel hallgatják, a „kis éji zenével” sem kevernék össze. Bár ki tudja... Amerikában semmi sem lehetetlen.

Összetévesztik vagy sem, lényeg az, hogy hallgatják, mert tetszik nekik és akkor... és akkor felébrednek.

Kicsit kábán, de rögtön a pultra nézek. Üres. Bemikrofonozva sem vagyok. Hogy is van ez? Az esti olvasmány. A szózuhatag. Felkavaró volt és nem unalmas megérthetetlen, csak én voltam közömbös és fantáziátlan... de ha ez így van, akkor talán a kutyába sem kellett volna belerúgni (ha megtalálom), a szódavíz sem volt meleg, a mártásnak volt tartása, a hálnak nem volt... de a hálnak igen is halíze volt.

A lényeg azonban: a jó kis világos csontszínű izmos papíron lévő gombócok, vonalak, zászlók meg a többi megfejtésre váró dolog pont jó sorrendben van odarakva és akkor nem véletlen, hogy felkutattam, megszereztem, lapozgattam, az állványra téve eljászottam – majdnem – majd a polcra tettem.

Viszont vannak rossz napjai az embernek. Ilyenkor legjobb semmibe sem kezdeni (hacsak egy Hrabal könyvbe nem.)

Most ha felkelek az új napon, kihálászom a polcra az álmomat (Te jó Isten, csak ott legyen!), kiteszem a pultra és addig gyúrom, jelölöm, rádiózom, amíg vi-

lágossá válik a szerzői akarat, az invenció, a darab lényege. Ez azonban csak fél siker.

Tovább kell gyúrnom, kínlódnom, hátha eszembe (vagy lelkembe) jut valami, amit utólag a szerző sem bánna. Ekkor már a papíron levő és korábban általam is szaporított sok-sok jel, a zene KRESZ-táblái fokozatosan fogynak, leegyszerűsödnek, míg nem megfejtésükkel értelmüket veszítik és szinte el is tűnnek.

A legszebb, mikor játék közben magam előtt már csak egy tiszta papírlapot látok.

Ami az író – alkotó – számára a reményteljes kezdet, az számomra – az előadónak – a szép, de kicsit szomorú befejezés; mert ami vissza van, a remény, hogy egyszer majd a papírról elcsent jelek felmutatásával örömet szerezhetek másoknak is – az előadás lehetőség – már egy másik, másfajta történet, ahol már nem csak én vagyok meg a kotta.

A KOTTA ismét a polcra kerül, állandó helyére, vigyázva arra, hogy maradjon hely egy arra érdemes következőnek is.

És így megy ez...

Geiger György

'98. VII.

SZEGEDI LEVÉL

Beszámoló a Szegedi Szimfonikus Zenekar 1997/98-as évadjáról

Szeged mindössze 170 km-re van Budapesttól, a Szegedi Szimfonikus Zenekar mégis a kulturális élet perifériájára szorul.

Bizonyíték erre az is, hogy a Zenekar című lapban csak pár sor jelent meg a Szegedi szimfonikus Zenekar budapesti Vigadóbeli fellépéséről, melyet a „Hazai Szimfonikus Zenekarok Fesztiválja a Pesti Vigadóban” keretén belül rendeztek meg az 1997/98-as évadban. Természetesen zenekarunk ennek a néhány szavas méltatásnak is nagyon örült, hiszen mindnyájan tudjuk, hogy elismerést néhány szóval is ki lehet fejteni, míg frázisok egész sora lehet semmitmondó, elmarasztaló.

A jelenkori mostoha körülmények között, amikor létéért vergődik a kultúra és minden kulturális intézmény nap mint nap a halálraítéltek padjáról küzdi vissza magát az élők sorába, bizonyára hálátlan és nagyképzű próbálkozásnak tűnhet egy olyan kulturális intézmény életét bemutatni, amelynek – viszonylag, a lehetőségekhez mérten – „jól halad a szekere”. Én most mégis erre

a feladatra vállalkozom, hiszen a zenekarban dolgozó művészek megérdemlik, hogy munkájuk gyümölcsét valamelyest a szakmabeli nyilvánosság elé tárjuk.

A Szegedi Szimfonikus Zenekar igen eredményes évadot zárt 1998. június 18-án.

Túl azon, hogy részt vett a Turandot, Don Pasquale, Rigoletto, Parasztszereplés Bajazzók, Bánk-bán, Mefisztófele operák bemutatásán, felújításán, számos jelentős hangversenyt szervezett a Nemzeti Filharmonia Kht. együttműködésével a szegedi zeneszerető közönség számára. A két szimfonikus bérlet- Fricsay- és Vaszy-bérlet-keretén belül 1997. október 22-én Varga Tibor vezényelte zenekarunkat, és vele együtt sok-sok év után ismét fellépett Szegeden Sebők György zongoraművész. Azt is mondhatnánk, hogy ennek a hangversenynek mintegy „történelmi” jellege volt, éppúgy ahogy az 1998. május 14-inek, ahol egy élő legenda, Ruggiero Ricci hegedűművész játszott zenekarunkkal Paganini D-dúr hegedűversenyét. '97 őszén, a halottak napjá-

nak hangulatához igazodva, Acél Ervin vezényletével Anton Niculescu csellóművész és a Szegedi Szimfonikus Zenekar koncertmesterének, Kosztándi Istvánnak a közreműködésével Brahms Kettősversenye, majd ezt követően a Német Requiem hangzott el nagy sikerrel.

'97 decemberében, az ünnepek előkészületének jegyében két jelentős hangversenyre került sor: Gyüdi Sándor, a szegedi Vaszy-kórus karigazgatójának vezényletével a zenekar Kodály Budavári Te Deumját és Psalmus Hungaricus című művét adta elő a szegedi Dómban, majd a Nemzeti Színház termében, közvetlenül karácsony előtt Acél Ervin vezényletével hangzott el Beethoven IX. szimfóniája.

December 31-i hangversenyünk a szilveszter jegyében zajlott: érdekes volt, játékos, könnyed, hangulatos, operaperetáriákkal és Strauss-művekkel fűszerezve.

Vezényelt nálunk Stephen d'Agostino (Amerika), David Chen (Taiwan), Kollár

Imre (Debrecen), Lukács Ervin (Budapest), Adrian Sunshine (Nagy-Británia), Charles Ansbacher (Amerika), Pál Tamás (Szeged) valamint igazgató-karnagyunk, a bécsi Zeneakadémián tanító Acél Ervinnek néhány tehetséges diákja. Fellépett zenekarunkkal olyan jeles művész, mint a Liszt-díjas Szecsődi Ferenc (hegedű) és a játékaival már-már páratlan élményt nyújtó Szabadi Vilmos (hegedű), a portugál zongoraművész Adriano Jordao, a nagyszerű csellóművész Onczay Csaba, zenekarunk fiatal, rendkívül tehetséges klarinétművésze Tamás Péter, az „örökifjú” Ruha István hegedűművész, Oravec György zongoraművész. Zenekarunk olyan jeles énekeseket kísért, mint Kincses Veronika, Daróczy Tamás, Kovács Kolos, Merényi Nikolett, Farkasréti Mária, Ionel Pantea, stb.

'98 januárjában Németországban is fellépett zenekarunk nagy sikert aratva, ugyanekkor került sor Párizsban egy hangversenyre az UNESCO-palotában a Japán Mariokakórossal és énekes szólistákkal.

Pál Tamás karmesterrel Verdi Requiemjét és Beethoven IX. szimfóniáját játszotta zenekarunk a Franciaországban és Spanyolországban rendezett hangverseny-körúton '98 tavaszán.

Az elmúlt évad repertoárja a zeneirodalom igen széles skáláját ölelte fel, olyan műsort igyekeztek összeállítani zenekarunk vezetői, amely a helyi közönség érdeklődésének maximálisan megfelelt és közben az országos zenei színvonalhoz is igazodott.

Szakmabeliek megítélése szerint jelentős sikert aratott zenekarunk 1998 február 5-én Budapesten a Vigadóban, a „Hazai Szimfonikus Zenekarok Fesztiválja a Pesti Vigadóban” nevet viselő rendezvény keretén belül, melyen Acél Ervin igazgató-karnagyunk vezényelt, szegedi érdekltségű mű (Vantus István: Elégia) is elhangzott, a zenekar koncertmestere Hacsaturján Hegedűversenyét adta elő és a hangversenyt Csajkovszkij VI. szimfóniája zárta.

Karmesterkurzusokat is szerveztünk, a „Szegedi Kamarabérletek” sorozatban zenekarunk Gyüdi Sándor, a szegedi Vaszykórus karigazgatójának vezényletével előadta Händel Messiás című oratóriumát, a hangulathoz illő környezetben, a szegedi Rókusi templom falai között. Zenekarunk igyekszik minden szegedi zenei rendezvényen részt venni, így aztán a Szegedi Tavasz Fesztiválon és az évente megrendezendő, hagyományá vált Egyházzenei Napokon is fellépnek művészeink.

A „vidéket” se rekesztjük ki terveinkből, Orosházán és Békéscsabán már-már hagyományörző módon, ismétlődő jelleggel lép fel a zenekar. Az elmúlt évadban is folytatuk a már megszokottá vált ifjúsági hangversenyek szervezését, hogy az ifjúságot közkedvelt, könnyen „érthető”, dallamos, szakember által magyarázott művekkel próbáljuk a komoly zene berkeibe édesgetni.

Jelentős teljesítménynek számít, hogy sikerült egy ún. „Matiné Hangversenysorozatot” elindítanunk az elmúlt évadban, melyet folytatni szeretnénk minden hangversenyévadban, és amelynek az a lényege, hogy vásárnaponként, délelőtti hangversenyeket szervezve nagyszülők és unokák részére, lehetőséget teremtsünk arra, hogy gyermekeink már egész kicsi korban a komolyzene közelébe esetleg bővületébe kerülhessenek. Ezek a matiné hangversenyeken Gershwin Porgy és Bess-, Bernstein West Side Story című művéből hangzottak el részletek, de volt itt zenei „Hangszerbemutató”, tubaverseny Nagy Zsolt tubaművész előadásában, balettzene, stb.

Az évadzárást megelőzően a jelentős zenekari események sorát zárta Verdi Stiffelio című, alig ismert és csak ritkán bemutatott, de méltatlanul elfelejtett operájának hangversenyszerű előadása Pál Tamás vezényletével a szegedi Felsővárosi templomban.

E kissé hosszúra sikerült beszámoló bizonyára az „átkos korszak” optimista, mindent dicsőségesen bemutató hivatalos beszámolóira emlékeztethet egyeseket. Sőt, ha ezen túlmenően még azt is figyelembe vesszük, hogy szinte minden Magyarországon működő szimfonikus zenekar dicsekedhet ehhez hasonló, vagy ezt jóval túlszárnyaló szakmai „létárral”, akkor nyilván egy ilyen beszámolóban „nincs megfelelő súlya”. Hogy miért írtam le mégis mindezt?

Mert szerettem volna érzékeltetni, hogy egy szimfonikus zenekarnak küldetése és felvállalt szerepe is van. Hogy egy zenekarral kapcsolatban nem csak az lehet érdekes, hogy ki kit váltott le és hogyan, hogy ki kit támad és miért, hogy milyen jellegű és kimenetelű belső viták vannak, hogy milyen személyi változások történnek és miért, hanem az is, hogy milyen művészi megvalósítást ért el az adott évadban, mit tett annak érdekében, hogy azt, amiért létezik, a KÖZÖNSÉGÉT, megtartsa.

Mert néha a dolgot a közönség oldaláról is meg kell vizsgálni. És a közönséget nem érdekli, hogy ki, mi, hogy és miért, csak az,

hogy mit hall és az hogyan, milyen színvonalon van előadva.

A Szegedi szimfonikus Zenekar szinte minden hangversenyén „telt ház” van és ez – mondjuk ki nyíltan – jó teljesítmény. Acél Ervin 1991-től igazgató-karnagya zenekarunknak és azóta a szimfonikus hangversenyek száma is számottevően növekedett valamint az is nagy jelentőséggel bír, hogy elvitte a zenekart az elmúlt évek során Taiwanba, Szingapúrba, Brazíliaiba, Hollandiába, Olaszországba, Portugáliába. (Hollandiában a Concertgebouw-ban, Portugáliában pedig Lisszabon legjelentősebb kultúrközpontjában a Betlehemi Kulturális Központban – Centro Cultural de Belém – léptek fel. '91-től minden év júniusában romániai turnét szervezett, általa jutott el először a Szegedi Szimfonikus Zenekar a tágabb értelemben vett Erdély nagyvárosainak (Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Arad, Temesvár, Csíkszereda, Sepsiszentgyörgy, Szatmárnémeti) hangverseny-pódiumaira. És zenekarunk külföldön is maximálisan megállta a helyét, nagy sikert aratva mindenütt, ahol fellépett.

Természetesen vannak nálunk is problémák, mindenekelőtt anyagi, de egyéb eredetűek is. Pl. szeged városának nincs egy hangversenyterme, hangversenyeinket a Szegedi Nemzeti Színház termében tartjuk, lassan székhelyünk se lesz, mert az épületet, amelyben eddig a Szegedi Szimfonikus Zenekarnak – szűkösen – elhelyezést biztosítottak, visszaigényelte és vissza is kapta az Egyház.

Művészeink a megélhetés gondjaival küzdenek nap mint nap, de teszik, amit tenniük kell.

S bár a Szegedi Szimfonikus Zenekarról ritkán vagy egyáltalán nem írnak – azért létezik! Zenekarunkat az a megtiszteltetés érte az elmúlt évadban, hogy Vásáry Tamás kiváló, világhírű zongorista és karmester vezényelt nálunk. Az ő, vendégkönyvünkbe beírt szavait idézem befejezésül: „Az első perctől kezdve láttam, vagyis hallottam, hogy ez kivételes képességű zenekar, ahogyan elkezdtük a próbákat, de egyre inkább meggyőződhettem, hogy a Szegedi Szimfonikusok a legmagasabb színvonalat képviselik és tudnak csodákat művelni, olyan finomságokat, amelyeket eddig csak a világ legjobb zenekarainál tapasztaltam.”

Szeged, 1998. 07. 06.

Kosztándi Melinda
ügyintéző